

FREDENSBORG
KOMMUNE

FREDENSBORG KOMMUNE

CENTER FOR SKOLE OG DAGTILBUD

FAGLIG DIALOGGUIDE VED TILSYNSBESØG

I DAGTILBUD 0-5 ÅR

2019

Observationsskema

Dagtilbud: Fasangården

Observation: Mandag den 21. oktober 2019, formiddag/frokosttid

Tilsynssamtale: Torsdag den 24. oktober 2019

Tilstede: Lajla Jørgensen, daglig leder, Mette H. Jørgensen, afdelingsleder og faglig fyrtårn, Jytte Holst, pædagog og MED-repræsentant

Pædagogisk konsulent: Lotte Mosbæk

Hvilke lærings-situationer, aktiviteter og leg iagttager konsulent i institutionen under tilsynet?

Observationen foregår mandagen lige efter efterårsferien. Der afholdes husmøde, så organiseringen i huset er lidt anderledes end normalt.

Her er en meget rolig stemning og børnene leger i mindre grupper i børnehavens alrum. Her er gode læringsmiljøer og der iagttages leg "overalt". Stemningen er meget "legende".

En voksen begynder at gøre klar til frokosten. To børn deltager i at ordne mad-vognene. Den voksne er opmærksom på den lærende tilgang i denne rutine-situation, bl.a. tælles der tallerkner, læses på madplanen på køleskabet, mens læseretningen vises med fingeren. "Tallerknerne skal hen på vognen med 3-tallet på" o. lign. Der tales om maden og udvekslingstonen anvendes.

I vuggestue-afdelingen leges der på gulvet i alrummet. De voksne er på gulvet, ved hver deres lege-sektion/læringsmiljø, bl.a. Lego-byggeri, leg med dyr og køkken-afdeling. Der er god dialog mellem de voksne og børnene.

I et af grupperummene er en voksen i gang med at bygge med magneter sammen med 5 børn. Hun er i meget nærværende dialog med børnene, og gentager ofte deres ord og sætninger, som en invitation til at børnene fortæller noget mere. Rigtig god til at understøtte den udvidende dialog. Det er tydeligt, at der er indarbejdet en praksis omkring køns-neutralt sprog, bl.a. bliver der spurgt: " hvor er den anden brand-bekæmper nu blevet af? Kan du finde den?"

Her er ved at blive gjort parat til frokost og da der skal ryddes lidt op, er det tydeligt, at der er faste

og kendte rutiner i Fasangården. Både for børn og voksne. De voksne går på badeværelset med børnene i mindre grupper og koordinerer hurtigt med hinanden "Jeg går ud og vasker hænder med mine nu". Der kommunikereres også tydeligt til børnene; "kom nu skal vi vaske hænder, inden vi skal spise".

I en af vuggestuegrupperne er de lige kommet ind fra legepladsen, og da alle har fået overblikket af, skal en del af gruppen ind og lege "jeg gik mig over sø og land". Børnene kaldes sammen med tydelig stemme og tydeligt kropssprog, hvilket gør, at de meget hurtigt samles i det lille rum og aktiviteten kan starte.

En anden voksen er i det større grupperum i gang med at dække bord med "dagens to hjælpere". Der er en god dialog om, at stolene er blevet flyttet rundt og hvem der skal sidde hvor. Der dækkes bord i fællesskab, mens de taler om maden og om hvilke grøntsager, der er i skålene, som de sætter på bordene.

I en anden gruppe er de i gang med at spise. Her er de voksne igen placeret ved hver deres bord og der er dialog om maden. De taler om at suppen er varm og at tomaterne er kolde m.m. De taler også om den netop overståede efterårsferie og at der har været lukket i institutionen.

I den sidste gruppe er spisningen også i gang. Her taler de om hvilken slags suppe de får i børnehaven. Bl.a. tomatsuppe, ærtesuppe m.m. Et barn nævner chokolade-suppe. Der snakkes om hvorvidt chokolade-suppe findes og hvor man mon kan få det. Der er en meget åben snak, der slutter af med, at det vist desværre "ikke er noget vi får i vores børnehave" ☺

Her er meget dialog både mellem barn/voksen og barn/barn.

Ved et af bordene, hvor der ikke sidder en voksen, ryger en tallerken med suppe ned fra bordet og tømmes på et andet barns bukser og på gulvet. Den voksne fra det andet bord er hurtigt derovre og hjælper med at få tørret op. Barnet hvis tallerken er røget ned får hjælp til at få sit tøj tørret af og bliver bedt om at hente en ny tallerken i køkkenet. Situationen er klaret meget hurtigt og barnet møder ingen bebrejdelser.

	<p>I alle grupperne opleves udvekslingstone og en udvidende dialog.</p>
<p>Hvordan er det pædagogiske læringsmiljø tilrettelagt, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger?</p>	<p>På legepladsen er der en voksen der leger meget med børnene. Han leger meget entusiastisk og følger tydeligvis børnenes spor. Det er tydeligt, at børnene er glade for legen og mange børn søger derhen.</p> <p>Ved spisningen i vuggestuegrupperne sidder børnene placeret ved flere borde og med en voksen ved hvert bord.</p> <p>I gruppen med de mindste børn, øser den voksne suppe op. Helt tydeligt, at mange af børnene skal have hjælp, men er der måske et par af de største, der faktisk godt selv kan? Evt. med lidt hjælp?</p> <p>En voksen skal give børnene hagesmække på. Hun fortæller dem, hvad hun gør, inden hun blot går i gang; "nu giver jeg dig lige en hagesmæk på, X"</p> <p>Ved bordene tales der om maden, om at den er varm, at der skal brød ned i suppen m.m. En rigtig rolig og hyggelig stemning.</p> <p>I alle vuggestue-grupperne ses de voksne placeret ved hver deres bord og de er i god dialog med børnene og meget nærværende og reagerer på børnenes signaler; "vil du gerne have mere brød?" "Jeg synes lige, du skal spise den agurk, inden du får en anden", "det der kan du da vist godt li'.</p> <p>I vuggestuens alrum spises der også frokost. Her øser børnene selv op, og der hygges ved de enkelte borde. Det er tydeligt, at der prioriteres og ønskes en rolig stemning omkring frokosten, bl.a. tysses der lidt på et barn, der bliver lidt højrystet ved bordet. Dette gøres i øvrigt på en meget fin måde, med en hånd på barnets skulder og en "tysse-finger" op til den voksnes mund, men hun siger en stille "tysse-lyd".</p> <p>Ved et af bordene bliver den voksne opmærksom på, at hun mangler en kniv til at skære tomater med. Hun spørger om nabo-bordet vil kigge efter hendes bord, mens hun lige går over i køkkenet og henter en kniv, både til eget samt nabo-bordet. Der opstår ikke uro ved bordet, mens hun er væk,</p>

	<p>men en god ide at sikre, at alt er på bordet inden måltidet, så den voksne undgår at forlade samtalen/bordet.</p>
<p>Hvordan oplever konsulenten atmosfæren og stemningen i institutionen generelt? (Konkrete eksempler)</p>	<p>Overalt i institutionen inkl. på legepladsen ses leg i mindre grupper. Her er indbydende og hensigtsmæssige læringsmiljøer med relevante lege-ting.</p> <p>Der er voksne i nærværende dialog med børnene og det virker som om voksen-strukturen er tydelig for alle.</p> <p>Garderoberne er generelt meget ryddelige og her er mange hensigtsmæssige opslag til både børn og forældre. I institutionen ses generelt mange opslag der er overskuelige og relevante. Det gælder både opslag henvendt til forældre, men også til børnene om, hvem der er ugens hjælpere, hvem der er de voksne i gruppen i dag m.m.</p> <p>Der er plancher med "De gode historier om barnet", som tydeligvis anvendes meget, da der er masser af post-its med notater på.</p> <p>I alrummet er der mange bøger, der er indbydende arrangeret. De er i øvrigt placeret i børnehøjde.</p> <p>Jeg opholdt mig i institutionen i cirka to timer, og på intet tidspunkt hørte jeg et grædende barn, hvilket understreger den rolig stemning og de nærværende voksne, der er i Fasangården.</p>

Faglig dialogguide

1. Læreplanstema: Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de to pædagogiske mål samt supplerende spørgsmål for læreplanstemaet *alsidig personlig udvikling*

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet *Alsidig personlig udvikling* skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål.

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.

- Hvordan understøtter det pædagogiske personale, at barnet får tillid til egne potentialer?
- Hvordan guider det pædagogiske personale barnet i at håndtere svære følelser?

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

- Hvordan viser det pædagogiske personale interesse og omsorg for barnet?
- Hvordan understøtter det pædagogiske personale de børn der ikke er deltagende i fællesskabet?
- Hvordan kan man iagttage at der er balance mellem voksen- og børneinitierede aktiviteter?

Alsidiq personlig udvikling, fortsat

Pointer fra den faglige dialog:

I vuggestuen er der meget opmærksomhed på det enkelte barn, for at kunne understøtte den alsidige personlige udvikling bedst muligt. F.eks. bemærkes det hvis nogle børn er lidt stille. Så søger de voksne, at sætte de børn sammen med nogle andre børn, som de har fælles interesser med. Herved kan man prøve via fælles aktiviteter at få etableret en relation, øve sprog og kommunikation m.m.

Ved at være tætte på børnene, ved de voksne, hvad der er nærmeste zone for udvikling hos den enkelte. Herved kan de også understøtte, at børnene får mod til at turde noget mere. Det gælder både i vuggestuen og i børnehaven.

"Min læringshistorie" er en didaktisk metode til at se og følge det enkelte barn.

De voksne har også øje for, hvordan de kan hjælpe børnene med at tilføje noget til fællesskabet, f.eks. hvis de kan noget af en sang, så hjælpes man ad med at finde sangen f.eks. på iPad 'en og synger den så fælles.

De voksne følger børnenes spor og på baggrund af det veksles der mellem voksen- og børneinitieret aktiviteter. Herved understøttes og inddrages børnenes perspektiv. De voksne har altid i søgelyset, hvordan det de iagttager kan tænkes ind i det planlagte tema?

De voksne prioriterer at være deltagende i aktiviteterne og er opmærksomme på at undgå afbrydelser. Når de finder ro i deltagelse i aktiviteterne, lærer de børnene bedre at kende. Den nærværende samtale finder også ofte sted i de uafbrudte aktiviteter.

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler fra dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	
Eksemplarisk praksis	De voksnes fokus på det enkelte barn og på børnenes nærmeste udviklingszone giver god mulighed for at børnene kan erfare sig selv og får tillid til egne potentialer. Her ses pædagogiske læringsmiljøer og en pædagogisk tilgang, der understøtter den alsidige personlige udvikling.

2. Læreplanstemaet Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de to pædagogiske mål samt supplerende spørgsmål for læreplanstemaet *Social udvikling*

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet *Social udvikling* skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål.

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

- Hvordan er det pædagogiske læringsmiljø organiseret så det pædagogiske personale er i stand til at opfange og imødekomme alle børn, når de har brug for trøst og omsorg?
- Hvordan ses at det pædagogiske personale er imødekommende og lydhør overfor børnene?
- Hvordan understøtter det pædagogiske personale relationen mellem børnene?
- Hvordan sikrer I, at alle børn er en del af et børnefællesskab?

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

- På hvilken måde er det pædagogiske personale til rådighed og tilbyder sin hjælp når barnet er usikker, bange eller ked af det?
- Hvordan er personalets sprog og handling tilpasset barnets udtryk, og viser personalets handling overfor barnet, at barnets perspektiv er forstået?
- På hvilken måde er personalets engagement og opmærksomhed rettet mod børnene snarere end mod kollegaerne?
- Taler personalet med børnene om deres oplevelser og ideer, og hvordan bærer samværet præg af interesse for børnene?
- Hvordan sikrer I at børn i udsatte positioner oplever sig som en betydningsfuld del af fællesskabet?

Social udvikling, fortsat

Pointer fra den faglige dialog:

I Fasangården prioriteres det, at alle skal være en del af et fællesskab og have det godt i fællesskabet. Børnene lærer at hjælpe hinanden, bl.a. med at tage tøj af/på, dække bord m.m. De voksne søger at danne fællesskaber der understøtter børnenes signaler og spor. Der sættes næsten altid en ramme, men den er så åben, at der er plads til forhandling og hinandens ønsker.

Den sociale udvikling styrkes også i de små grupper, hvor alle får taletid og hvor man opfordrer til at vente på hinanden og på tur. De voksne er opmærksomme på at blive i legen og signalere at de er tilgængelige for at hjælpe og understøtte.

Relationen og samspillet betragtes som meget vigtigt i vuggetuen, hvor der ikke er så meget sprog.

De voksne er samtidig meget opmærksomme på, at de er rollemodeller for børnene mange timer om dagen.

Der anvendes legemanuskripter til at fordele roller og til også at øve rummelighed. Nogle skal skubbes "lidt frem" og nogle "lidt tilbage".

Der er fokus på både de større og de mindre fællesskaber og at den voksnes rolle er forskellig i de to typer af fællesskaber. Fællesskaber og social udvikling er genstand for opmærksomhed over hele dagen.

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	
Eksemplarisk praksis	De voksne i Fasangården har stor opmærksomhed på fællesskaber, deltagelsesbaner og social udvikling gennem hele dagen - også i rutinesituationerne.

3. Læreplanstema: Kommunikation og sprog

Børns *kommunikation og sprog* tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og deltagerkredsen har en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet *kommunikation og sprog*

Pædagogiske mål for læreplanstemaet *Kommunikation og sprog* skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

- Hvordan sætter det pædagogiske personale ord på egne handlinger og intentioner?
- På hvilken måde sætter det pædagogiske personale ord på barnets intentioner, følelser og handlinger?
- Hvordan understøtter det pædagogiske personale børnenes sproglige udvikling i hverdagens rutiner?

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

- Hvordan giver det pædagogiske læringsmiljø alle børn, herunder også børn i udsatte positioner, erfaringer med at kommunikere med de voksne og børnene i gruppen?
- Hvilke pædagogiske overvejelser er der i forbindelse med arbejdet med sproggaven, og hvad er næste skridt?

Kommunikation og sprog, fortsat

Pointer fra den faglige dialog:

Der arbejdes med sproggen og på baggrund af egne tidligere evalueringer, er det i Fasangården blevet besluttet, at der arbejdes med en bog-titel over længere tid end tidligere. Der arbejdes også i forbindelse med sprogarbejdet ofte i mindre grupper.

De voksne fordyber sig meget i samtalen og prioriterer den nærværende samtale højt i løbet af dagen.

I øjeblikket arbejder Fasangården med "Guldlok og de tre bjørne". Forståelse for størrelses-forhold, mængder m.m. øves via Guldlok-bogen. Det er en både sjov og hensigtsmæssig måde at lære begreber på.

Der er også øje for, at sproget udvikles via oplevelser og leg. Derfor har de voksne stor opmærksomhed på, hvad børnene leger og hvilket ord, der skal/kan tilføjes, da det udvikler både legen og sproget, at de voksne "låner" børnene nogle ord.

I hverdagens rutiner samtales der også meget og den voksne har fokus på hvilke ord, der kan inddrages.

Der er også meget opmærksomhed på hvad der signaleres via sproget og på at benytte de korrekte begreber. F.eks. opmærksomheden på forskellen på ordene forskrækket og bange. (Et eksempel fra en dag med meget tordenvej; Er man bange for det eller blev man forskrækket)

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	
Eksemplarisk praksis	Der er fokus på, at der kommunikeres meget i leg og at sproget udvikler sig og "lagres" der. De voksne er nærværende og søger at skærme dialogen samt at være rollemodeller i børnenes sproglige udvikling og kommunikative strategier.

4. Læreplanstema: Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden samt følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Læringsmiljøet i dagtilbuddet skal give alle børn, herunder de børn, som har begrænsede erfaringer med krop, sanser og bevægelse, mulighed for at deltage i fællesskaber, aktiviteter og leg, og det pædagogiske personale skal motivere børn til at bevæge sig ved at vise glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet *krop, sanser og bevægelse*.

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet *Krop, sanser og bevægelse* skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og de to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål:

- 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.**
 - I hvilken grad inviterer det pædagogiske læringsmiljø til forskellige udfoldelsesmuligheder?
 - Hvordan understøtter det pædagogiske personale at barnet erfarer glæde ved bevægelse, kreativitet og leg, herunder også børn i udsatte positioner?

Krop, sanser og bevægelse, fortsat

Pointer fra den faglige dialog:

Med de mindre børn bruges nærområdet meget til fysisk aktivitet, da der er mange gode muligheder.

De voksne er opmærksomme på at dele børnene op i garderoben, så de kan få plads og fornemmelse af deres krop og herved også blive selvhjulpne.

Det gælder også i rutinesituationer som frokosten, hvor det prioriteres at give tid til at lære at smøre selv, holde bestik m.m.

I alrummet er der gode muligheder for at lave fysiske aktiviteter. Der er også et lille rytmik-rum, der kan lånes i nabo-bygningen. Det anvendes ofte og der opstilles motorik-baner og laves sanglege.

Legepladsen er indrettet, så den er god til at udfordre sin krop på forskellige måder. På legepladsen er de voksne opmærksomme på ikke at hjælpe børnene for meget f.eks. når de skal op på gynger. Her hjælper børnene også hinanden.

Fasangården tager tit på tur med Buster (Områdets bus) bl.a. har zoologisk Have været en del besøgt. Det grønne værksted besøges også og her arbejdes der meget med sanser.

Fasangården besøger også de andre institutioner og bruger deres legepladser.

Det er også tilstræbt at skabe mulighed for ro/stilhed, og der er skabt forskellige stillezoner, som børnene kan trækkes sig tilbage til. Bl.a. bruges bordet i al-rummet som stillezone med puslespil, tegning m.m. Sofaen bruges også med en pude og en bog. Der er også stillezone på legepladsen.

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	
Eksemplarisk praksis	De pædagogiske læringsmiljøer i Fasangården inviterer til forskellige udfoldelsesmuligheder, hvor børnene har god mulighed for at erfare egen krop og sanser, og opleve glæde ved leg og bevægelse.

5. Læreplanstema: Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Det pædagogiske personale skal via en legende tilgang introducere børn for natur, udeliv og science.

Læringsmiljøet skal tage afsæt i mulig læring og inddrage børnene som aktive medskabere af egen læring ved at stille åbne, nysgerrige spørgsmål til børnenes forståelse af sammenhænge i naturen og deres omverden.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet *natur, udeliv og science*.

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet *Natur, udeliv og science* skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål:

- 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.**
 - Hvordan understøtter det pædagogiske personale barnets kendskab og interesse for naturen?
- 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.**
 - Hvordan anvender det pædagogiske personale natur-materialet fra legepladsen og udflugter til at foretage egne undersøgelser?

Pointer fra den faglige dialog:

Det grønne værksted anvendes en del som tidligere beskrevet. Her ledes efter insekter, plantes krydderurter og laves bål.

Der laves også forskellige science-aktiviteter. Også mange "dagligdags"-ting, der anskues ud fra et science-perspektiv bl.a. med vand, sand og mudder, hvor der laves grød af mudder, som der skal drysses fint sand på som sukker. Men hvorfor forsvinder det fine sand, der er sukker ned i muddergrøden?

Børnene er ret optagede af vejret, så der tales og undersøges meget om regn og sol og om skyerne.

I Fasangården bruger man blandt andet institutionens "gamle" juletræ til at iagttage, hvad der sker med det, når det bliver gammelt og nålene falder af. Hvorfor sker det?

Her er lavet insekt-hoteller og regnemaskiner af genbrugsmateriale.

Her er også formuldnings-spande med bl.a. pap, bananskræl m.m. som følges nøje.

I Fasangården er der ved at blive etableret en sanserhave med krydderurter, højt græs m.m. Den skal også fungere som en stille-zone.

Børnene er desuden med til at tælle tallerkner, antal børn m.m. med henblik på at styrke den matematiske opmærksomhed.

Personalet i Fasangården udtrykker, at de gerne vil have endnu mere fokus på dette læreplanstema.

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	
Eksemplarisk praksis	De fysiske læringsmiljøer og de voksnes tilgang tilbyder børnene mange forskellige muligheder for at eksperimentere og gøre sig erfaringer med natur, udeliv og science. Dette gælder både for de børne-initierede og de voksen-initierede aktiviteter.

6. Læreplanstema: Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet *kultur, æstetik og fællesskab*

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet *Kultur, æstetik og fællesskab* skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål:

- 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.**
 - Hvordan præsenterer det pædagogiske personale barnet for forskellige kulturer i relation til lokalsamfundet?
- 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.**
 - Hvordan introducerer det pædagogiske personale børnene, herunder også børn i udsatte positioner for en bred vifte af kunstarter og udtryksformer?

Kultur, æstetik og fællesskab, fortsat

Pointer fra den faglige dialog:

IPad anvendes til at søge viden, og nogle gange til at finde sange, m.m.

Her er stor opmærksomhed på at præsenterer børnenes produkter på en æstetisk måde, at frokostbordet ser pænt ud, at vi passer på vores legetøj m.m.

Her har været fernisering med tingene fra kunst-projektet.

Der afholdes også bedste-forældredag, hvor der plantes på legepladsen. Her er børnene en del af et andet fællesskab – fællesskabet med deres bedsteforældre.

Bussen Buster bruges meget til at tage på tur. Turen går ofte til museer og andre steder, hvor de kan få kulturelle oplevelser af forskellig art.

Fasangården har mange traditioner og højtider markeres og fejres.

I Fasangården har børnene mange forskellige kulturelle baggrunde, som kan iagttages i hverdagen.

Her er meget fokus på det kreative også i forbindelse med naturen og bl.a. samles der ofte materialer der anvendes til leg og pynt.

Børnenes ting hænges op og alle laver "det samme", så alle føler, at de er en del af det fælleskab. De laver det på hver deres niveau og de voksne er meget opmærksomme på, hvordan børnene inddrages. F.eks. maler en voksen nogle gange med kun to børn, for at de langsomt kan vænne sig til det. De lader barnet selv bevæge sig ind i nærmeste udviklingszone og har øje for hvordan de kan understøtte barnet.

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	
Eksemplarisk praksis	Det pædagogiske læringsmiljø understøtter, at børnene får kulturelle oplevelser og erfaringer, der stimulerer deres fantasi og nysgerrighed. De voksne følger børnenes spor og præsenterer dem for forskellige materialer, teknikker m.m.

7. Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

- Hvordan er der arbejdet med børnemiljøet i et børneperspektiv, og med børns oplevelser af børnemiljøet? (Kom med centrale og konkrete eksempler)

Pointer fra den faglige dialog:

Børnene spørges meget i løbet af hverdagen. Børneperspektivet inddrages også ved, at de voksne er tæt på børnene og iagttager dem. Bl.a. når der leges ud fra lege-manuskripter, hvor børnene får meget mulighed for at være med til at påvirke rollerne og udvide dem. Her kan børnenes interesser og ideer iagttages og kan inddrages i den videre pædagogiske planlægning, så børnenes fantasi m.m. fortsat kan understøttes.

Her er meget åbenhed overfor hvordan børnene leger med tingene og hvordan de anvendes. Der gives et eksempel på, at børnene ikke kunne lege i det rum, de plejede, da det ikke var "åbnet". Det er vigtigt for dem at lege legen i præcis det rum, som de plejer, og de finder en voksen for at få åbnet. Her viser de også, at de har en tiltro til, at deres perspektiv på legen er vigtigt og at den voksne vil hjælpe dem.

De voksne er meget rettet mod at hjælpe børnene med at lære deres egne følelser at kende, samt at kende hinandens følelser og intentioner.

I en af grupperne er der bl.a. arbejdet med fotografier af (egne) ansigtsudtryk og følelser.

8. Samarbejde med forældre om børns læring

Dagtilbuddet skal have fokus på hvordan dagtilbud og forældre kan samarbejde om barnets og børnegruppens trivsel og læring på tværs af dagtilbud og hjem.

- Hvordan bidrager I til et samarbejde med forældrene som understøtter barnets trivsel og udvikling? (Kom med konkrete eksempler)

Pointer fra den faglige dialog:

Her arbejdes med "min læringshistorier" som forældrene også opfordres til at bidrage til. Den bruges bl.a. også til trivsels-samtalen med forældrene.

Det prioriteres altid at tage et møde med forældrene, hvis en part ønsker det. Forældremøderne er nu ændret, så børnene også deltager. Den første halve time er pædagogen og forældrene sammen, herefter er der fælles-spisning. Til de møder er der næsten 100 % deltagelse.

Der samarbejdes også om Sproggaven, da Fasangården har lavet forældrekufter til bøgerne.

Sammen med Kokkedal på vej holdes der by-fest og det er planlagt, at Børnehusene Kokkedal til næste år holder fælles høst-fest med deltagelse af forældre.

Den daglige kontakt med forældrene prioriteres højt, samtidig med at Family anvendes meget.

I Fasangården gør de meget ud af, at barnet skal mærke at de to verdner (hjemmet og daginstitutionen) hænger sammen.

9. Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen

Dagtilbuddet skal tilrettelægge et pædagogisk læringsmiljø for de ældste børn i børnehaven, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen, og som dermed understøtter, at de kommende skolebørn er bedst muligt forberedt på at begynde i skole.

- Hvordan tilrettelægger I et pædagogisk læringsmiljø der skaber sammenhæng til børnehaveklassen?
- Hvordan inddrager og samarbejder I med forældre og skole/SFO om dette?

Pointer fra den faglige dialog:

Når man er kommende skole barn, er der i samarbejde med Kokkedal SFO´s brobygning fra januar – april, hvor man en gang om ugen er på SFO'en.

Fra januar arbejdes der med Filur-materialet, som der også arbejdes med i skolen/SFO'en

Der er i øvrigt en medarbejder i en kombinationsstilling, så der er et kendt ansigt på SFO'en.

Der er fokus på hvilken type af erfaringer og læring de ældste børn har brug for. Bl.a. øver de sig i at blive selvhjulpne, mærke efter hvilket tøj dagens vejr kræver m.m.

De 4 og 5 årige arbejder også med Sproggavens ældste materialer.

De voksne tilstræber læring, der er afstemt barnets alder gennem hele dagen

Der er et tæt samarbejde med forældre undervejs bl.a. om skole-parathed og hvad de som forældre kan understøtte. Forældrene inviteres også på besøg i SFO'en.

10. Etablering af en evalueringskultur i dagtilbuddet

Det pædagogiske personale og ledelsen skal løbende forholde sig reflektivt til hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

- Hvad gør I for at sikre en systematisk og løbende evaluering der bidrager til udviklende feedback?
- Hvordan sikrer I, at viden fra evalueringen anvendes til at justere det pædagogiske læringsmiljø?

Pointer fra den faglige dialog:

I 2018 og 2019 er der arbejdet systematisk med evaluering af bl.a. Sproggaven.

Oplæg eller eksperimenter bliver lavet med fokus på hvad de voksne overordnet/generelt skal gøre. Herefter foretages eksperimenter i den enkelte institution, hvor den voksne "opgave" er at kigge på sig selv. På baggrund af det justeres læringsmiljøerne. Det er besluttet, at der også skal inddrages en midtvejs-evaluering.

Det beskrives, at det har været interessant at skulle sætte ord på hvad kan/skal jeg som voksen gøre anderledes. At det er drøftet flere gange og nedskrevet er med til at fastholde ens fokus.

Den systematiske metode er også med til at fastholde fokus. I huset er der løbende dialog, der giver anledning til evaluering og feed-back. Det nævnes, at det er godt at have et fælles fokus og en fælles indfaldsvinkel helt overordnet. Herfra justerer man sig så selv ind i ft. ens aktuelle børnegruppe, læringsmiljø m.m. Det kan mærkes, at det styrker fagligheden. De faglige fyrtårne bidrager også til det.

Husmøderne handler en del om praktiske ting, men der evalueres også på de møder, så praksis hurtigt kan justeres.

Lajla er desuden en stor del af refleksionen og undrer sig sammen med personalet.

I Fasangården er alle meget bevidste om, at der skal skrues på de voksne og ikke på børnene 😊

11. Opsamling, samlet vurdering og fremadrettet fokus

Opfølgning fra sidste tilsyn. Eksempler på hvordan der er arbejdet med det.

- Der er et tilpas antal sele-skærere hængt op nu.
- Der er arbejdet meget med evaluering og refleksion, og der er fundet en "metode" der egner sig godt
- Der er arbejdet med voksen-organiseringen i forbindelse med, at de fysiske læringsrum er ændret.
- Arbejdet med at få den styrkede pædagogiske læreplan indarbejdet i hverdagen er igangværende

Daglig leders fremadrettede fokus og tiltag ift. pædagogisk praksis.

- Fortsat implementering af den styrkede pædagogiske læreplan
- At få de faglige fyrtårne i spil
- Etablering af liggehal til de mindste børn

Konsulentens opsamling og fremadrettet fokus, herunder kommentarer til selvregistreringsskema og den beskrevne observation

Selvregistreringsskemaet:

- Her er kryds ved nej til at institutionen overholder kravene i bekendtgørelsen om legetøjsstandard, da der er tvivl om hvorvidt institutionens ældre legetøj lever op til de nuværende standarder. Det legetøj der indkøbes nu er i henhold til standarderne.
- Der er kryds i nej ved om legeplads-tilsynets bemærkninger er udbedret, da arbejdet er igangværende og endnu ikke færdig-udbedret
- Der er kryds ved nej i hvorvidt legepladsen tjekkes dagligt inden børnene anvender den. Det bliver p.t. ikke gjort systematisk, men den procedure bliver indført fremadrettet

Et udvalgt læringsmiljø:

Inden tilsynssamtalen overværede jeg en pædagog og 7 børn i gang med legemanuskriptet til "Guldlok og de tre bjørne". Den voksne anvendte både kropssprog og stemme, da hun introducerede legen og fordelte rollerne blandt børnene. Den rollefordeling foregår via meget anerkendende dialog og på meget demokratisk vis. Hun formidler tydeligt til de børn der ikke fik deres "ønske-rolle", at den kan de få i næste runde, hvis de vil, og er derved med til hurtigt at "bearbejde" frustrationen. Det var et meget eksemplarisk forløb.

Fremadrettet fokus:

- I Fasangården skal det pædagogiske refleksions-niveau fastholdes, så den høje faglighed fortsat udvikles
- Hvordan kan de faglige fyrtårne få deres ny-erhvervede kompetencer i spil?
- Legepladsen skal tjekkes systematisk inden børnene benytter den

Eksemplarisk praksis

Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for dette pejlemærke. Institutionen har arbejdet strategisk med pejlemærket. Institutionen har arbejdet med en eller flere evalueringer af institutionens arbejde inden for pejlemærket og sat konkrete mål for det videre arbejde. Indsatsen har sat tydelige spor i praksis, som lederen og medarbejderen kan redegøre for. Det kan sandsynliggøres, hvilken forskel indsatserne og praksis har gjort for børnene. Derfor skal praksis vedligeholdes, og der arbejdes videre i samme spor. Den pædagogiske konsulent *kan* vælge at komme med en anbefaling, hvis det skønnes relevant.

Læreplanstema 1: Alsidig personlig udvikling

Læreplanstema 2: Social udvikling

Læreplanstema 3: Kommunikation og sprog

Læreplanstema 4: Krop, sanser og bevægelse

Læreplanstema 5: Natur, udeliv og science

Læreplanstema 6: Kultur, æstetik og fællesskab

Tilpasning af praksis

Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats som en del af det daglige pædagogiske arbejde, men det har endnu ikke sat tilstrækkelige og tydelige spor i praksis – det kan ikke sandsynliggøres, hvilken forskel indsatsen gør for børnene. Derfor er der behov for en tilpasning af praksis. Den pædagogiske konsulent *skal* komme med en anbefaling til, hvordan institutionen kan tilpasse praksis.

Behov for ny/ændret praksis

Det vurderes, at institutionen ikke har gjort nogen særlig indsats, eller konsulenten har observeret en uforsvarlig /uhensigtsmæssig pædagogisk praksis og er bekymret for børnenes trivsel i institutionen på baggrund heraf. Der er behov for at igangsætte en indsats til ændring af praksis. Vælges denne kategori, *skal* den pædagogiske konsulent give en anbefaling i forhold til ændret praksis inden for pejlemærket i det kommende år. Der skal særligt fokus på, at institutionen følger den anbefaling, der er givet af den pædagogiske konsulent, og der skal aftales en opfølgning.

Empty rectangular box with two horizontal lines inside.

18/11-19

Dato og underskrift, daglig leder

Børnehusene Kokkedal

Fasanvænget
Fasangården 601/602
2980 Kokkedal
Tlf.: 72 56 50 17

19/11-19

Dato og underskrift, pæd. konsulent